

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1947

N:o 3—5.

Innehåll: N:o 3. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 15 december 1931.

N:o 4. Landskapslag angående skattelättnader, vilka skola beviljas ägare av vissa depositioner och obligationer vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland på grund av inkomst under åren 1946—1955.

N:o 5. Landskapslag om understöd åt arbetarinstitut i Mariehamn.

N:o 3.

Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn,
utfärdad den 15 december 1931.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 17 januari 1947.

Utfärdad i Mariehamn den 6 februari 1947.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, utfärdad den 15 december 1931.

I enlighet med Ålands landstings beslut skall § 87 i landskapslagen den 15 december 1931 om kommunalförvaltning i Mariehamn, sådant nämnda lagrum lyder i landskapslagen den 4 januari 1946, erhålla följande ändrade lydelse:

§ 87.

Från skattskyldig persons inkomst skall i enlighet med vad stadsfullmäktige besluta för den taxering, som för varje år skall förrättas avdragas minst sextusen och högst tolv tusen mark för varje barn eller adoptivbarn, som han på grund av sin för-

sörjningsplikt under skatteåret försörjt och som före skatteårets ingång icke fyllt sexton år. Då hustru skilt beskattats, må avdraget göras endast från den makes inkomst, vilken ensam eller huvudsakligen försörjt barnet. För barn, som självt har inkomst, må avdrag göras blott till den del sagda inkomst understigit det av stadsfullmäktige fastställda beloppet.

Överstiger skattskyldig persons och hans makas sammanlagda inkomst efter i §§ 84, 85 och 86 nämnda avdrag jämte i föregående moment stadgat barnavdrag icke sextiotusen mark, må därifrån göras ytterligare följande grundavdrag:

Då inkomsten icke överstiger tjugofemtusen mark, minst tiotusen och högst sextotusen mark, i enlighet med vad stadsfullmäktige för varje år besluta samt, då inkomsten

överstiger	25.000,	men icke	27.000	mark,	95	%	av det	fastställda	avdraget
„	27.000,	„	29.000	„	90	„	„	„	„
„	29.000,	„	31.000	„	85	„	„	„	„
„	31.000,	„	33.000	„	80	„	„	„	„
„	33.000,	„	35.000	„	75	„	„	„	„
„	35.000,	„	37.000	„	70	„	„	„	„
„	37.000,	„	39.000	„	65	„	„	„	„
„	39.000,	„	41.000	„	60	„	„	„	„
„	41.000,	„	43.000	„	55	„	„	„	„
„	43.000,	„	45.000	„	50	„	„	„	„
„	45.000,	„	47.000	„	45	„	„	„	„
„	47.000,	„	49.000	„	40	„	„	„	„
„	49.000,	„	51.000	„	35	„	„	„	„
„	51.000,	„	53.000	„	30	„	„	„	„
„	53.000,	„	55.000	„	25	„	„	„	„
„	55.000,	„	57.000	„	20	„	„	„	„
„	57.000,	„	58.000	„	15	„	„	„	„
„	58.000,	„	59.000	„	10	„	„	„	„
„	59.000,	„	60.000	„	5	„	„	„	„

Då äkta makar skola skilt beskattas, skall grundavdraget fastställas på grund av deras sammanlagda inkomst och avdraget göras från den makes inkomst, som haft den större inkomsten.

Har skattskyldig persons skattebetalningsförmåga genom underhåll av nära anförvanter eller till följd av egen eller närstående persons sjukdom, olycksfall eller annan sådan orsak väsentligen nedgått, kan från inkomsten avdragas högst trettio tusen mark. Från avlidens persons inkomst kan efter prövning avdrag göras

eller hans dödsbo beviljas fullständig befrielse från skatt, därest han efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning. Har skattskyldig avlidit efter det beskattningen verkställt, kunna fullmäktige, om den avlidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka för sin utkomst varit beroende av hans förvärv och omständigheterna äro särdeles ömmande, på ansökning efter prövning medgiva delvis eller fullständig befrielse från skattens erläggande.

Mariehamn den 2 december 1946.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON.
talman.

Tor Brenning.
vicetalman.

Gunnar Jansson.
vicetalman.

N:o 4.

Landskapslag

angående skattelättnader, vilka skola beviljas ägare av vissa depositioner och obligationer vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland på grund av inkomst under åren 1946—1955.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 17 januari 1947.

Utfärdad i Mariehamn den 6 febr. 1947.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

LANDSKAPSLAG

angående skattelättnader, vilka skola beviljas ägare av vissa depositioner och obligationer vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland på grund av inkomst under åren 1946—1955.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Ägare av deposition, vilken placerats i inhemsk bank, sparbanks, andelskassa, postsparbanken eller andelslags sparkassa på annat än check- och därmed jämförligt konto, så ock ägare av statsobligation, lydande på finska mark, är berättigad att vid den beskattning, som på grund av inkomst för åren 1946—1955 skall verkställas till kommun i landskapet Åland, från ränteinkomsten av dessa depositioner eller

obligationer såsom skattefritt avdraga deras samfällda belopp intill tiotusen mark samt för den del, som överskjuter sistnämnda belopp, hälften, likväl icke mer än sammanlagt etthundratusen mark.

Vad i 1 mom, är stadgat, gäller icke ränteinkomster av medel, som av penninginrättning deponerats i annan penninginrättning, eller av penninginrättning tillhöriga obligationer.

Har vid beskattning, som verkställts förrän denna landskapslag trätt i kraft, skattskyldig påförts skattören för i 1 mom. nämnd inkomst, vare han berättigad att på anhållan erhålla rättelse i beskattningen.

2 §.

Genom denna landskapslag upphäves landskapslagen om skattelättnader, vilka skola beviljas ägare av vissa depositioner och obligationer vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland på grund av inkomst under åren 1943—1947, utfärdad i Mariehamn den 29 februari 1944.

Mariehamn den 2 december 1946.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON.
talman.

Tor Erenning.
vicetalman.

Gunnar Jansson.
vicetalman.

Landskapslag

om understöd åt arbetarinstitut i Mariehamn.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 31 januari 1947.
Utfärdad i Mariehamn den 11 februari 1947.

LANDSKAPSLAG

om understöd åt arbetarinstitut i Mariehamn.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

ALLMÄNNA STADGANDEN.

1 kap.

Om understöd och villkoren för dess erhållande.

1 §.

Arbetarinstitut eller därmed jämförlig annorlunda benämnd läroanstalt i Mariehamn tillkommer årligt landskapsunderstöd med sextio procent av dess verkliga utgifter.

Till institutets verkliga utgifter hänförs: avlöningarna i penningar samt hyresvärdet av institutets egna lokaler, varitomtens värde icke må inberäknas, hyresvärdet uppskattat enligt av landskapsnämnden fastställda grunder, eller hyresbeloppen för sådan förhyrd lokal, som befinnes motsvara sitt ändamål och för vilken institutets ägare ej annorledes erhåller landskaps- eller statsunderstöd till hyrans erläggande eller rummens underhåll, så ock utgifterna för uppvärmning och belysning, institutinventarier, undervisningsmateriel och bibliotek samt för annonser rörande institutets verksamhet och för tryckningsarbeten.

2 §.

Institutet erhåller landskapsunderstöd på följande villkor:

1) att institutet tillhör eller understödes av kommun eller att dess äganderättsförhållanden eljest äro sådana, att de utgöra garanti för institutets ändamålsenliga verksamhet och dess egendoms bevarande för ändamålet;

2) att institutets lokalförhållanden äro på ett tillfredsställande sätt ordnade;

3) att institutet disponerar över nödiga inventarier samt oundgänglig undervisningsmateriel och bibliotek;

4) att institutet har godkänt arbetsprogram och reglemente;

5) att i institutet meddelas undervisning genom föreläsningar och övningar företrädesvis i sociala och ekonomiska, men jämväl i humanistiska och naturvetenskapliga ämnen för höjande av allmänbildningen och väckande av intresse för självstudier samt för uppnående av i det medborgerliga livet nödvändiga färdigheter, och att undervisningen handhaves med skicklighet och nit samt i enlighet med pedagogiska principer, lämpade efter de studerandes ålder, utan partiagitation;

6) att institutets arbetstermin omfattar minst 26 veckor;

7) att vid institutet studier idkas av personer i ålder ej under sexton år till ett

antal av minst tjugofem och att elevantalet icke i något ämnes studiegrupp understiger tio, i försättningsgrupper i fall, som särskilt bestämmas, icke fem;

8) att institutets föreståndare och lärare innehava sådan kompetens, som i denna landskapslag stadgas, och att deras avlöning är skäligen;

9) att institutet står under landskapsnämndens inspektion; samt

10) att institutet icke upprätthålles för ernående av ekonomisk vinst.

3 §.

Ansluter sig institutet som delägare till sådan pensions- eller försäkringsanstalt, vari dess ordinarie lärare kunna bliva försäkrade för erhållande av pension och begravningshjälp, samt deltar i erläggandet av lärarnas årliga försäkringsavgifter, givnes institutet härför av landskapsmedel årligt bidrag med hälften av totalbeloppet av varje försäkringsavgift, dock ej överstigande 2.000 mark om året för varje försäkrad.

På landskapsnämnden ankommer att godkänna pensions- eller försäkringsanstalt, vartill sådan anslutning kan ske.

4 §.

Nedgår institutets elevantal så, att medelantalet under två år å rad understiger det föreskrivna, beslute landskapsnämnden, huruvida och i vad mån landskapsunderstöd skall åt institutet fortfarande utgivas.

2 kap.

Arbetarinstitutets ändamål och inrättande.

5 §.

Arbetarinstitutets ändamål är att höja

den vuxna ungdomens och de fullvuxna medborgarnas bildning genom att bereda dem tillfälle att under fritid förskaffa sig sådana kunskaper och insikter, vilka äro i det medborgerliga livet behöfliga samt ägnade att främja självstudium och andlig självutveckling.

6 §.

Önskas inrättande av arbetarinstitut i Mariehamn och rätt för detsamma att åtnjuta landskapsunderstöd, skall ansökan därom göras med biläggande av arbetsprogram samt utredning därom, vilka förutsättningar institutets ägare har för fullgörande av villkoren för åtnjutande av landskapsunderstöd. Ansökningen skall ingivas till landskapsnämnden.

7 §.

Institutet skall hava av landskapsnämnden fastställt reglemente, innehållande bestämmelser om:

- 1) institutets undervisningsprogram samt arbetsordning;
- 2) institutets äganderättsförhållanden;
- 3) sammansättningen av institutets direktion och dess åligganden;
- 4) föreståndarens åligganden och rättigheter;
- 5) lärarpersonalens sammansättning, skyldigheter och rättigheter;
- 6) ordningen för föreståndares och lärares antagande i tjänst, avgång, entledigande eller uppsägning;
- 7) institutets arbetstider;
- 8) intagning av elever i institutet, utgivande av betyg och studieavgiften samt ordningen och disciplinen vid institutet;
- 9) förande av dagbok samt vården av arkiv och bibliotek;

10) uppgörande av institutets budget, handhavandet av institutets ekonomi och räkenskaper samt användningen av institutets egendom ävensom huru med den skall förfaras, ifall institutets verksamhet tillsvidare eller för alltid nedlägges; samt

11) andra arbetet vid institutet berörande omständigheter, angående vilka särskilda bestämmelser anses erforderliga.

3 kap.

Undervisning och uppfostran.

8 §.

Undervisningen i arbetarinstitutet skall meddelas såväl genom föreläsningar som genom övningar, och bör undervisningen i samtliga ämnen, såväl sociala och ekonomiska som humanistiska och naturvetenskapliga, anordnas med beaktande av elevernas liv och arbetsförhållanden, jämte det dem meddelas väckelser och insikter, som främja deras personliga utveckling och äro ägnade att giva dem en klar uppfattning om deras ansvar såväl i deras egenskap av individer som även såsom medlemmar av nationen och samhället.

För utvecklande av förmåga till självverksamhet och självstyrelse böra eleverna beredas tillfälle till institutets ändamål främjande verksamhet inom själva institutet.

9 §.

Institutets ordinarie arbetsperiod fortgår minst 26 veckor, och bör veckan under denna tid omfatta minst 10 arbetstimmar, av vilka 2, såvitt förhållandena det tillåta, böra ägnas föreläsningar och 8 annan undervisning. Anordnas vid institutet särskild sommartermin, omfattande minst 6

veckor, skall arbetsveckan under denna tid omfatta minst 6 timmar.

Föreläsningar kunna bevistas av obegränsat antal elever, övriga lektioner i allmänhet av högst 40; elevantalet får dock icke i något ämnes studiegrupp understiga 10, där icke landskapsnämnden vid fastställandet av institutets undervisningsplan på direktionens anhållan ansett ändamålsenligt att i något ämnes studiegrupp sänka elevminimiantalet till 5.

10 §.

Skolans föreståndare skall årligen i god tid före arbetsperiodens vidtagande uppgöra en detaljerad undervisningsplan, som, godkänd av direktionen, utan dröjsmål i och för fastställelse insändes till landskapsnämnden.

Önskar man vid institutet uppgöra undervisningsplan för termin, vare detta tillåtet.

4 kap.

Föreståndare och lärare.

11 §.

Vid arbetarinstitutet skall finnas en föreståndare, som leder och övervakar anstalten och verksamt deltagar i undervisningen, samt erforderligt antal lärare.

I händelse av samundervisning må till biträdande föreståndare utses någon lärare av annat kön än föreståndaren för att bistå denna vid institutets ledning och i uppfostringsarbetet.

12 §.

Föreståndare utses av institutets direktion till en början på två provår, efter vilkas utgång för honom skall å befattningen utfärdas stadfästelsebrev, därest

han befinnes uppgiften vuxen och eljest lämplig att handhava befattningen.

Direktion skall underställa såväl valet som stadfästelsen landskapsnämndens godkännande.

13 §

Lärare antages av institutets direktion på framställning av föreståndaren antingen för en arbetsperiod i sänder eller på två provår, efter vilkas utgång för honom skall utfärdas stadfästelsebrev, därest han befinnes uppgiften vuxen och eljest lämplig till befattningen.

Direktionen skall underställa val och stadfästelse i befattningen av ordinarie lärare landskapsnämndens godkännande.

14 §.

Kompetensvillkor för föreståndarbefattning vid arbetarinstitutet är, att den sökande avlagt filosofiekandidatexamen, kandidatexamen i sociologi eller annan motsvarande universitetsexamen, att han antingen i kandidat- eller pedagogieexamen erhållit vitsord i pedagogik eller undergått motsvarande enskilt förhör hos vederbörande lärare vid universitet eller social högskola, och att han under minst ett arbetsår med framgång varit lärare vid arbetarinstitut eller haft motsvarande praktik eller förvärvat nödiga insikter.

15 §.

Kompetensvillkor för lärarbefattning vid arbetarinstitutet är vid universitetet eller annan högskola, fortbildningsläroverk, seminarium för lärare vid högre folkskola eller i yrkesskola eller på annat sätt förvärvade nödiga kunskaper och insikter samt i arbete ådagalagt intresse för uppfostrings- och undervisningsuppgifter.

5 kap.

Lokaler, inventarier och undervisningsmateriel.

16 §.

Arbetarinstitutet skall hava till sitt förfogande ett tillräckligt antal rymliga och för ändamålet lämpliga undervisnings- och arbetsrum jämte erforderliga inventarier, undervisningsmateriel och bibliotek.

6 kap.

Tillsyn.

17 §.

Tillsynen över arbetarinstitutet ankommer på landskapsnämnden, som står i direkt förbindelse med institutet och låter inspektera det.

Institutet är skyldigt att till landskapsnämnden omedelbart efter arbetsperiodens vidtagande insända enligt fastställt formulär avfattad anmälan om arbetsperiodens vidtagande och inom en månad efter arbetsperiodens avslutande likaså enligt fastställt formulär uppgjord berättelse över verksamheten under arbetsperioden samt på anmodan meddela även andra upplysningar rörande institutet.

18 §.

Den lokala tillsynen över institutet handhaves av en direktion, angående vars sammansättning stadgas i reglemente.

Direktionen bör bestå av minst tre ordinarie medlemmar och två suppleanter med institutets föreståndare som självskriven medlem.

7 kap.

Landskapsbidrag.

19 §.

Landskapsunderstöd utdelas till institutet av landskapsnämnden två gånger om året, i februari och oktober, på direktiöns för institutet rekvisition, vid vilken, beträffande understödet för vårperioden, bör fogas enligt bestämmelserna i institutets reglemente godkänd inkomst- och utgiftsstat för det löpande året och som, vad beträffar understödet för höstperioden, göres efter det till landskapsnämnden insänts undervisningsprogram och anmälan om arbetsperiodens vidtagande. För vårperioden utgår understödet med 25 % och för höstperioden med 20 % av de beräknade verkliga utgifterna. Det slutliga beloppet av understödet för året tillställs institutet, sedan redogörelse jämte erforderliga handlingar samt därvid fogad rekvisition inkommit till landskapsnämnden och granskats.

Mariehamn den 2 december 1946.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON.
talman.

Tor Brenning.
vicetalman.

Gunnar Jansson.
vicetalman.

20 §.

Har arbetarinstitutet på stadgat sätt försäkrat sina ordinarie föreståndare och lärare för erhållande av pension och begravningshjälp, erlægges till detsamma årligen i landskapsunderstöd hälften av varje försäkringsavgifts årliga totalbelopp, dock ej överstigande 2.000 mark om året för varje försäkrad.

8 kap.

Särskilda bestämmelser.

21 §.

Beslut om nedläggande tillsvidare eller helt och hållet av arbetarinstitutets verksamhet och om användning av detsamma tillhörig egendom skall utan dröjsmål meddelas landskapsnämnden, vilken bör tillse, att med landskapsunderstöd anskaffad egendom icke kommer främmande ändamål till godo.